

GREENPEACE

ENERGETSKI KONCEPT SLOVENIJE

Darilo premogovni industriji, prazne besede ljudem

januar 2018

Ministrstvo za infrastrukturo je objavilo predlog Energetskega koncepta Slovenije (EKS), ki bo določal nacionalne energetske smernice do leta 2030, okvirno pa do leta 2050. Trenutni predlog EKS ohranja obstoječe stanje v energetske sektorju, kurjenje premoga v Termoelektrarni Šoštanj (TEŠ) predvideva do sredine stoletja (2054!), razvijanje sončne in vetrne energije pa prestavlja na čas po letu 2030.

V zadnjih 17 letih smo doživeli kar 16 najtoplejših let, odkar obstajajo stalne meritve na globalni ravniⁱ, slovensko podnebje pa je že danes približno 2 °C toplejše, kot je bilo sredi minulega stoletjaⁱⁱ. Preteklo poletje so se vrstili vročinski valovi; suša, s katero se je soočal velik del Slovenije, pa je prešla v ekstremne razmere. Ocenjuje se, da bi naj velik delež kmetov izgubil tretjino svojega pridelka in bo zaradi povzročene škode suša v 2017 razglašena za naravno nesrečoⁱⁱⁱ.

Slovenija je ratificirala Pariški sporazum, s katerim se je zavezala k odločnemu boju proti najbolj črnim scenarijem podnebnih sprememb. Prve analize ciljev v Pariškem sporazumu predvidevajo zaprtje premogovnih elektrarn v Evropi do leta 2030^{iv}. Poleg zatiskanja oči pred nujnim predčasnim zapiranjem TEŠ, naši politični predstavniki usodo zapiranja TEŠ prepuščajo prostemu trgu (sistem trgovanja s kuponi CO2 ETS). Če končni datum kurjenja premoga prepustimo trgu in se ga ne lotimo načrtovano, lahko pride ne le do veliko prepočasnega opuščanja premoga, temveč tudi, da bo treba TEŠ ugasniti nenadoma, brez ustreznih mehanizmov za zaščito delavcev, kar lahko pomeni velik pritisk na ekonomsko socialni položaj lokalnih skupnosti v neposredni okolici. Po svetu se sicer že dogajajo tektonske spremembe energetske sistemov, države zapirajo premogovne termoelektrarne in večajo investicije v obnovljive vire energije (OVE). Trenutni predlog EKS praktično zaustavlja razvoj OVE v naslednjem desetletju.

Državna energetska strategija bi morala odločno utirati pot energetske tranziciji: opuščati fosilna goriva, najprej premog, zmanjševati rabo energije in intenzivno razvijati razpršene OVE, ki bi neposredno koristili sto tisočim prebivalcem

Slovenije. Ukrepe z višjimi ambicijami pa moramo začeti izvajati že sedaj in v naslednjem desetletju.

Energetski koncept Slovenije bi moral vsebovati pravično opuščanje premoga do leta 2030 v skladu s Pariškim sporazumom, in zavezo k hkratnemu razvoju sončnih, vetrnih in drugih elektrarn na obnovljive vire, s ciljem, da dosežemo najmanj 40 % delež OVE do leta 2030. Glede na scenarije v EKS lahko le s takšnim OVE ciljem dosežemo dolgoročni podnebni cilj - najmanj 80 % znižanje toplogrednih plinov do leta 2050 na nacionalni ravni^v. Pri razvoju OVE bi morali do leta 2030 dati prednost sončni in vetrni energiji ter hidroelektrarnam na območjih, kjer je to še izvedljivo brez ogrožanja ključnih varovanih ekosistemov.

ⁱ National oceanic and atmospheric administration (2016): [Global Climate Report - Annual 2016](#).

ⁱⁱ Ministrstvo za okolje in prostor (25.11.2016) Osnutek Poročila o okolju 2016.

ⁱⁱⁱ RTVSLO (17.8.2017) [Posledice suše bodo presegle prag za razglasitev naravne nesreče](#).

^{iv} Climate analytics (2016) [Paris Agreement has put a date on the end of coal-fired power](#), Climate analytics (2017) [Coal phase-out in the European Union](#).

^v Ministrstvo za infrastrukturo (2017) Energetski koncept Slovenije (Predlog) Priloga 1: [Projekcija dolgoročne energetske bilance, str. 6-7.](#)